

Werkstuk Levensbeschouwing Vrouwenbesnijdenis.

Werkstuk door een scholier

5293 woorden

19 april 2002

★ 7,9

62 keer beoordeeld

Vak

Levensbeschouwing

Als we over vrouwenbesnijdenis praten bedoelen we het (gedeeltelijk) wegsnijden van de uitwendige geslachtsorganen bij jonge meisjes. Voor de één is meisjesbesnijdenis een traditie binnen een cultuur, voor de ander een aantasten van de lichamelijke integriteit en kindermishandeling. Twee diametraal tegenover elkaar staande uitgangspunten die elkaar ontmoeten aan het einde van de twintigste eeuw.

"Vrouwenbesnijdenis: marteling of must" ; zo luidt de hoofdvraag van mijn B2. In de vijfde klas heb ik voor het eerst echt stilgestaan bij dit onderwerp. Bij L&M heb ik met twee anderen personen uit mijn klas een werkstuk gemaakt over rituelen. Bij de presentatie van dit werkstuk wilden we een videoband laten zien, een videoband die boeiend genoeg is om de aandacht van een klas onuitgeslapen leerlingen erbij te houden. Toen hebben we besloten een videoband over vrouwenbesnijdenis te laten zien. Dit bleek een goede keus te zijn, want iedereen zat met open mond en gekruiste benen naar het scherm te staren. Ik heb dit onderwerp voor mijn B2 gekozen omdat die videoband ook op mij veel indruk gemaakt heeft.

Vrouwenbesnijdenis is een heel actueel probleem maar krijgt eigenaardig genoeg weinig danwel geen belangstelling van het grote publiek. Door de aanwezigheid van de vele vluchtelingen uit gebieden waar besnijdenis de normaalste zaak van de wereld is wordt het westen geconfronteerd met het probleem.

Vanuit de westerse wereld zijn er activiteiten ondernomen door VN organisaties en internationale vrouwenorganisaties, maar die hebben weinig effect gehad wegens de diepe inworteling van het gebruik. In het objectieve deel van mijn B2 besteed ik aandacht aan de medische aspecten van de vrouwenbesnijdenis, de leeftijd van de meisjes, geografie, en de oorsprong van de besnijdenis.

Ook wijd ik een hoofdstuk aan het verband tussen religie en de besnijdenis. Ik besteed geen aandacht aan de positie van de vrouw.

In het subjectieve deel besteed ik aandacht aan de deelvragen: 'Waarom besnijdenis?'; 'Hoe komt het dat de traditie zo moeilijk te bestrijden is?'; 'Hoe denkt men in het Westen over besnijdenis?'; 'Wat zijn de argumenten tegen incisie?' en tenslotte 'Hoe ervaart het meisje zelf de besnijdenis?'

Ik ben begonnen met de videoband nog een keer te bekijken; die geeft vrij kort de meest belangrijke punten van de vrouwenbesnijdenis, zodat ik alles al globaal in mijn hoofd had. Daarna heb ik mij gericht in de informatie, die ik had, verdiept.

Wat mij aardig tegenviel was de hoeveelheid informatie die ik kon vinden. In de bibliotheek heb ik maar één boek kunnen vinden, maar dat was gelukkig een heel uitgebreid en bruikbaar boek. Ook op internet wordt erg weinig aandacht besteed aan vrouwenbesnijdenis. Ik heb slechts één bruikbaar artikel kunnen vinden.

Wat ik moeilijk vond, was het onderscheid maken tussen het objectieve deel en het subjectieve deel.

Sommige delen van de tekst vond ik even goed in het objectieve deel als in het subjectieve deel passen, zoals bijvoorbeeld het hoofdstuk 'Hoe komt het dat de traditie zo moeilijk te bestrijden is?'. Ondanks alles is het toch gelukt om een B2 te schrijven waar ik zelf aardig tevreden over ben.
Objectief Tekstdeel

Welke vormen vrouwenbesnijdenis zijn er?

3 hoofdvormen:

sunna-besnijdenis; (sunna: traditie, je kiest ervoor, niet verplicht)

deel van clitoris wordt verwijderd, rest blijft intact

clitoridectomie (ook: "de milde")

meest verbreide vorm

clitoris wordt verwijderd, plus deel van kleine schaamlippen

infibulatie (ook: faraonische besnijdenis, genoemd naar de tijd waarin dit gebruik waarschijnlijk is ontstaan)

/meest radicale vorm, vooral geïmplementeerd in Sudan clitoris wordt weggesneden, kleine en grote schaamlippen worden weggesneden, vagina wordt dichtgenaaid, klein gaatje blijft over./

/Benen worden na de besnijdenis samengebonden gedurende 40 dagen, totdat de vagina is dichtgegroeid op een kleine opening na (doordat eerder een klein stokje is ingebracht.)/

Welke attributen worden er gebruikt?

Besnijdenis wordt zonder verdoving uitgevoerd meestal worden niet-steriele, scherpe voorwerpen gebruikt, zoals:

keukenmessen

glasscherven

scherpe stenen

"Een meisje wordt besneden door een bekwame vrouw op de eerste dinsdag nadat ze een week oud is. Een mengsel van zand en houtskool wordt aangebracht rond de clitoris, die verwijderd wordt door er een dunne draad omheen te draaien."

"Meestal heeft de besnijder tegenwoordig een scheermesje of een gewoon mesje om de organen te klieven of weg te snijden. Alternatieve middelen onder primitieve omstandigheden zijn een glasscherf of een deksel van een blik"

Wat zijn de complicaties bij de vrouwenbesnijdenis?

3.1 Lichamelijke gevolgen- onmiddellijke complicaties.

Pijn: wordt zonder verdoving uitgevoerd "wanneer besnijdenis als een overgangsrite bedoeld is, maakt pijnbeleving en het kunnen verdragen ervan zonder zichtbare of hoorbare reactie deel uit van de procedure."

"bijkomende pijnsensaties zal het meisje voelen bij bewegen, bij ontstekingen en bij het urineren"

Shock: Hevige angst, afschuwelijke pijn, het zien, dan wel voelen vloeien van bloed uit het onderlichaam, hevig bloedverlies kan leiden tot bewustzijnsvernauwing of -verlies.

Urineretentie: wondoppervlak is extreem gevoelig; bij plassen hevige pijn; plas ophouden.

"Zwelling rondom pisbuis kan eveneens het plassen moeilijk of onmogelijk maken. Blaas zal langzaam vollopen met als gevolg dat tenslotte de sterk uitgezette blaas niet meer kan samentrekken. Slechts wat via de nieren in de overvolle blaas loopt zal door de druk zijn weg naar buiten vinden; de blaas is overvol maar er wordt nog slechts, en onder grote pijn, druppelsgewijs geloosd. In zulke gevallen gebruikt de vroedvrouw wel een kippeveer om de urineleider te openen; wanneer het om een infibulatie-ingreep gaat, zal zij deze eerst weer ongedaan moeten maken om bij de ingang van de urinebuis te kunnen geraken."

Bloeding: bloed en besnijdenis horen bij elkaar. "De slagader van de clitoris heeft een behoorlijk kaliber, en zal niet alleen flink bloedverlies geven wanneer zij wordt aangesneden maar de bloeding zal zonder hulpmiddelen zoals compressie of dichtschroeien moeilijk tot staan gebracht worden."

Infecties: sneller infecties en ontstekingen door:

instrumenten niet steriel

operatie vindt plaats in een onhygienische omgeving

gebruikte water is besmet als bloedstelping worden wel uitwerpselen van dieren gebruikt slechte gezondheidstoestand door ondervoeding daardoor verminderde immunologische afweer

het stevig aan elkaar binden van de benen belemmert een goede afvoer van wondvocht

infectie kan zich uitbreiden richting vagina en baarmoederholte. Dit alles kan leiden tot blijvende onvruchtbaarheid

ook sneller kans op: tetanus-bacil, HIV en schimmelziekten.

Verwondingen aan omliggende organen:

/door slechte 'chirurgische' omstandigheden en verweerpogingen van meisje wordt kans op ongewild insnijden van omliggende organen (urinebuis, blaas, anus) vergroot slechte genezing geeft blijvende letsels/

3.2 Laattijdige complicaties

verlittekening van de vulva:

/litteken van schaamstreek kan stug worden, verharden, samentrekken wordt zo bron van pijn bij zitten en lopen/

/strakke ingang van vagina wordt voor zowel man als vrouw als pijnlijk en vervelend ervaren; bij beiden kunnen kleine verwondingen optreden, wat afkeer en vrees voor gemeenschap betekent/

/na clitoridectomie kunnen de schaamlippen aan elkaar verkleven en dat kan betekenen dat het meisje als nog een infibulatie moet ondergaan/

Dermoïed-inclusie kysten:

"Structuren van de opperhuid zoals talgklieren en haarzakjes kunnen begraven worden in het wondgebied en door hun aldus opgehoopte afscheidingen opzwellen. Op den duur, over jaren verspreid, nemen ze dan afmetingen ter grootte van een grapefruit aan en misvormen net als de afzichtelijke schimmelzwellingen de geslachtsorganen volledig tot en met het onzichtbaar en onbereikbaar maken van de vagina-ingang"

Moeilijk plassen:

/ meisje zal nooit meer met een straal kunnen plassen, urine kan niet snel genoeg weg en zal in de vagina

terecht komen, daar kunnen zich vaginastenen vormen, bij iedere plas komt er druk op de schaamstreek, plas dat stroomt langs dijen en benen zorgt voor irritatie/

Afsluiten van de vagina:

/vergroeiingen kunnen ervoor zorgen dat vagina volledig afgesloten wordt, menstruele bloed kan niet wegvloeien, in baarmoeder en vagina hoopt zich oud menstratiebloed op, baarmoeder zwelt op: beide kenmerken van zwangerschap! Schande over familie: meisje wordt gedood door misverstand./

Geslachtsgemeenschapsproblemen.

"Seksualiteit en voortplanting zullen synoniem worden voor pijn en lijden. Maar ook de man is hier het slachtoffer. De verlittekende dunne wondranden van een vernauwde vagina-ingang kunnen door tractie op de voorhuid van de eikel en op de huid van de penisschaft wondjes geven, met verhoogde infectiekans en het overbrengen van geslachtsziekten. Pijnlijke geslachtsgemeenschap geeft meer kans op relatieproblemen en de huwelijken van besneden vrouwen eindigen sneller in verstoting en scheiding met alle psychologische en sociale gevolgen van dien, vooral voor de vrouw."

Verloskundige problemen

"In Nederland sterven jaarlijks 10 vrouwen per 100.000 zwangerschappen. In landen waar vrouwenbesnijdenis gepractiseerd wordt ligt dit aantal soms 50 tot 100 keer hoger"

/Infecties, bloedingen, zwangerschapsstuipen en baarmoederscheuren zijn hoofdoorzaken van deze sterfgevallen./

/Bevalling duurt veel langer dan bij onbesneden vrouwen, 50% van de sterfgevallen tijdens en na de zwangerschap zijn veroorzaakt door de besnijdenis /

/per jaar sterven 4 miljoen pasgeborenen door complicaties die te maken hebben met de besnijdenis/

"De vroedvrouw heeft 3 dagen aan me zitten trekken. Bij de vierde dag gaf ze het op en heeft ze me opengesneden en het kind eruit gehaald"

"besnijdenis wordt gerekend tot de sociale factoren die moedersterfte beïnvloeden, naast ondervoeding, huwelijk op zeer jonge leeftijd en herhaalde, snel opeenvolgende zwangerschappen."

3.3 Psychische complicaties

"Een traumatiserende en bloedige ingreep aan de geslachtsorganen, uitgevoerd zonder voldoende pijnstilling, gepaard gaande met fysiek geweld waarbij de eigen moeder en familieleden nauw betrokken zijn, kan niet anders dan diepe sporen nalaten bij een kind. In die zin is besnijdenis bij meidjes niet anders dan een vorm van kindermishandeling, een vorm van geweldpleging met alle mogelijke reacties van verdringing en afweer in de seksuele sfeer die, bewust of onbewust, later gebruikt kunnen worden om niet te plaatsen problemen tegen te gaan en die oorzaak kunnen zijn van psycho-pathologisch gedrag."

Seksuele en psychoseksuele complicaties

uit een onderzoek van de Egyptische gynaecoloog Mahran bleek dat:

10% van de 2000 ondervraagden zich minder vrouw voelde omdat er een genitaal orgaan verwijderd was;

30% van de besneden vrouwen minder behoefte aan seksueel contact heeft dan ze eigenlijk wensten;

60% van de gemutileerde vrouwen laag tot zeer laag scoort voor wat betreft de frequentie van geslachtsgemeenschap;

25% geen gevoel, warmte of opwindning heeft tijdens de gemeenschap;

50% pijn tijdens de gemeenschap heeft

56% nog nooit een orgasme ervaren heeft;

1% alleen anale gemeenschap had

5% aan depressie of psychose leed

6% een echtscheiding achter de rug had, te vergelijken met 1% bij de onbesneden vrouwen.

Op welke leeftijd vindt besnijdenis meestal plaats?

/Geen logische lijn te vinden, soms direct na geboorte, op bepaalde dag in de week, bepaald seizoen, of op een zekere leeftijd./

/Bij infibulatie ligt leeftijd meestal hoger dan bij andere typen. /

/Besnijdenis jongen: op 8-jarige leeftijd; minder stollingsstoornissen Meisje 5-12: betere stolling??/

/"Girls undergo FGM (Female Genital Mutilation) when they are around three years old, though some of them are much older than that when they undergo the operation. The age varies depending on the type of the ritual and the customs of the local village or region."/

Waar komt de besnijdenis voor?

Afrika

/In meer dan 26 Afrikaanse landen tussen evenaar en kreeftskeerkring worden meisjes besneden. De Hoorn van Afrika, met Somalië en Djibouti in hun geheel en verder beperkte delen van Ethiopië, Soedan, Tsjad en Egypte, telt het grootste aantal meisjes met infibulatie./

Azië

/Aziatische landen, ook die met een sterke moslimtraditie hebben de praktijk nooit ingevoerd. In Indonesië worden sinds de 18e eeuw meisjes besneden. De volgende etnische groepen passen het besnijden van meisjes toe: de Aceh, Minang, Lampung op Sumatra, de Java en Sunda op Java, de centrale Kalimantan op Kamlimantan en de Lombok op Nusatenggara. Het besnijden beperkt zich hier tot de meest simpele vorm. Er wordt alleen een klein sneetje in de clitoris gemaakt./

Amerika

"FGM is also entering the Untided States with some immigrants who are holding on to their customs and identity."

Europa

"genitale mutilatie in Europa, niet bij migranten maar bij autochtonen, is een beperkt fenomeen, in tijd, lokatie, en omvang."

6. Staat vrouwenbesnijdenis in verband met religie?

6.1 Besnijdenis en de islam

/ In de Koran wordt niets over besnijdenis vermeld, die van de man evenmin als die van de vrouw. In het in 1992 verschenen rapport van Bartels en Haaijer staat nog vermeld dat de vorm sunna van vrouwenbesnijdenis 'niet altijd is hetgeen in de koran beschreven is'. Zo blijft de opvatting standhouden dat besnijdenis een soort inwijdingsrite in de islam is./

/men is geneigd vrouwenbesnijdenis gelijk te stellen aan islamitisch opgelegd gebruik. Dit is niet waar! Wel kan islam gezien worden als verbreider van het gebruik. Oorsprong lag ver voor geboorte Profeet./

" In de koran staat geen enkele tekst die naar besnijdenis verwijst, laat staan naar vrouwenbesnijdenis. In tegendeel zelfs, sura II, vers 195 zou kunnen worden geïnterpreteerd als een strikt verbod van verminking: 'en laat uw eigen handen geen bijdrage leveren aan uw vernietiging'."

6.2 Besnijdenis en de bijbel

"Het vergt enige verbeelding om uit de bijbel informatie over vrouwenbesnijdenis te putten, maar met in gedachten wat over het Oude Egypte bekend is en verwijzend naar de symbolische afsluiting van meisjes in de Maghreb is toch op enkele bijzondere passages te wijzen.

Genesis 16: 6

Sarata (Sara), zelf hoogbejaard en onvruchtbaar, drijft Ibrahim (Abraham) in de armen van haar slavin Hadiara (Hagar), die prompt zwanger wordt en een zoon Ismaël baart. Dit is aanleiding voor de slavin om haar meesteres te verachten, waarop Sarata haar beklag doet bij haar man. Deze antwoordt dat zij Hadiara in haar macht heeft en dat zij met haar kan doen wat haar goeddunkt. Daarop 'vernedert' (besnijdt?) sarata haar slavin, die weglucht."

/ 'De bruid en haar broeders' vertoont gelijkenis met afsluiten van pre-puberaal berber-meisje uit Noord Afrika: Meisje is als muur, voor man ontoegankelijk. Mocht ze eerder open of toegankelijk zijn, wordt ze dichtgespijkerd, want eer familie staat op het spel. Het lied eindigt met de verklaring dat het meisje was als een muur en dat ze zich nu vol overgave aabiedt. Diverse aanknopings punten met ritueel: jonge meisje, muur, afsluiten, het openen voor het trouwen./

7. Waar is de plaats van oorsprong van de vrouwenbesnijdenis?

Besnijdenis in het Oude Egypte

"Niet alleen wijzen oude teksten in de richting van het land aan de Nijl als plaats van oorsprong van vrouwenbesnijdenis, ook de naamgeving voor infibulatie zijnde een 'faraonische' ingreep geeft daartoe aanleiding. Vele auteurs beweren, vaak helaas zonder bronvermelding, dat aanwijzingen voor besnijdenis te vinden zijn op Egyptische mummies."

/onderzoek bewees het omgekeerde: kleine schaamlippen duidelijk te onderscheiden, evenals preputium en plaats van clitoris. Vulva sterks geslonken, vagina in goede toestand, overlangse plooien niet verdwenen; inscheuring (na de dood ontstaan?), beetje naar rechts gelegen, 3 cm van de dam geeft een verbinding tussen vagina en rectum, daar boven orgaan net grootte van een vinger: baarmoeder. Hieruit blijkt dat de clitoris aanwezig is./

"Over het voorkomen van circumcisie of andere vormen van ingrepen aan de vrouwelijke genitalia kon kort en krachtig herhaald worden wat Quirke, curator van het Btritsch Museum, waar overigens de grootste schat aan egyptische cultuur in Europa bewaard wordt, antwoorde op mijn vraag of hij over informatie beschikt; '...no evidence exists for female circumcision in pharaonic Egypt, either in the texts or human remains.'"

teksten

"De oudste tekst die mogelijk op besnijdenis betrekking heeft, is te vinden in de piramide van koning Teti (ca. 2340-2310 voor Chr.) in Saqqarah, dicht bij de trappenpiramide van Djoser. In de vertaling van Maspéroluidt die: " Kom niet over op Teti, zoon van de leider, enige Djo, besnijder." Andere vertaling van

Jonckheere: ' Moge je niet komen over koning tedi, de zoon van een grote, (op de wijze) van een mes dat besnijdt (?)'.

"Indien we we ons ondanks alles steeds blijven afvragen of de vrouw in het oude Egyptische rijk besneden werd, is dat te wijten aan een interpretatie van een tekst op een doodskist door Kees (Kees1975): 'Degene echter, die het levend maken wenst te begrijpen, die moet hem dagelijks reciteren, nadat hij zijn vlees met.... van een onbesneden meisje.... van een onbesneden oude man ingewereven heeft' Het gaat om een magische tekst die bekend staat als Spreuk 1117 van de Sacrofaagteksten en die o.a. bewaard is gebleven op de sacrofaag van de meesteres des Huizes Sat-Hedj-Hotep. De tekst dateert uit het Middenrijk (ca 2040 en 1782 voor Chr.)"

Afbeeldingen

"Vruchtbaarheids goden staan ithyfallisch afgebeeld en wanneer die fallus duidelijk staat getekend is, blijkt deze altijd besneden. De ingreep zelf staat afgebeeld op twee reliëfs"

"Beelden van jongens tonen meestal een niet-besneden penis, die van volwassen mannen daarentegen vaak een wel-besneden penis."

conclusie:

mannenbesnijdenis is een vaststaand feit, over vrouwenbesnijdenis geen definities oordeel te vellen. Geen directe aanwijzingen, maar ook geen expliciete ontkenning ervan.

7.2 Veenlijken.

/Op twee veenlijken uit noord-Duitsland zouden kenmerken van besnijdenis zijn vastgesteld. 'Bij het onderzoek van de genitalien was een abnormale vorm te zien. De clitoris, de kleine schaamlippen en het middendeel van de grote schaamlippen was verwijderd. De schede was vernauwd. Littekens van deze ingreep waren met een vergrootglas zichtbaar. De operatie moet daarom in de jeugd gebeurd zijn. Vijf jaar later werd in het veen van Gifhorn een veenlijk gevonden. Ook hier waren de sporen van infibulatie zichtbaar. De huidskleur van de twee veenlijken was donkerbruin. Maar twijfel over datering en de houdbaarheid van veenlijken. /

Subjectief tekstdeel

8. Waarom besnijdenis?

Hier volgen enkele argumenten voor vrouwenbesnijdenis:

Behoud van reinheid

"Door excisie van uitwendige geslachtsorganen zal de vrouw minder afscheiding hebben doordat het aantal klieren wordt verminderd."

"Afscheiding is onhygiënisch, heeft een vieze geur en maakt het vrouwenlichaam 'onrein'."

In gebieden waar weinig water is zou besnijdenis noodzaak zijn om verspilling te voorkomen.

"In bepaalde culturen vreest men besmetting van eten en water door secreties van de geslachtsorganen

en omdat de gewoonte of de religie het reinigen van de genitalien verplicht stelt, tracht men door besnijdenis juist die secreties te verminderen of zelfs te doen verdwijnen. Zodat de kans op inwerking op het voedsel afneemt. "

/Deze argumenten zijn niet steekhoudend. Na infibulatie zal de afscheiding niet afnemen, verhoogt kans op infectie/

Esthetische redenen

"De onregelmatigheid van de uitwendige geslachtsorganen geeft de vulva een onesthetisch aspect. Daarin zou wel enige waarheid kunnen schuilen, ware het niet dat het tonen van vrouwelijke genitalien bij culturen waar circumcisie in zwang is onbekend is en zelfs door religie met blindheid bestraft wordt."

" Een geciteerde reden is de vrees dat de clitoris net zoals de penis, tijdens de kinderjaren blijft groeien en net wordt als de 'lianen in de bomen'"

Voorkomen van geboortetrauma

"In West-Afrika heeft de gedachte postgevat dat de clitoris het kind bij de geboorte dodelijk kan beschadigen. Het aanraken is al voldoende om onheil over de pasgeborene te doen komen. Wij weten dat de besnijdenis van het jonge meisje juist voor problemen kan zorgen bij de bevalling."

Sociale en politieke band

/besnijdenis is groepsteken: wie niet is besneden valt buiten de groep, geen kans op huwelijk/

"De angst om uitgestoten te worden, om anders te zijn dan anderen behoort tot de redenen waarom besnijdenis als traditie nog steeds aanhangers kent, vooral onder die groepen waar de hang naar het vasthouden aan gebruiken hoog is, zoals in rurale gebieden bij sociaal lager gesitueerde groepen."

Behoud van maagdelijkheid

"Een van haar clitoris beroofd meisje zou minder neiging hebben tot seksuele activiteiten. Dit is nooit aangetoond. Het creëren van een barrière zoals bij infibulatie is natuurlijk wel een effectieve methode om penetratie te voorkomen maar zal de libido allerminst doen dalen."

Het weerhoudt meisjes van seksuele omgang voor het huwelijk. Meisjes moeten als maagd in het huwelijk treden, anders worden ze gedood met goedkeuring van de stam. Ook behoedt de besnijdenis voor overspel."

9. Hoe komt het dat de traditie moeilijk te bestrijden is?

Vrouwen besnijden vrouwen. Het zijn de vrouwen die de traditie voortzetten. Vrouwen denken dat mannen het willen. Het zijn de vaders die tegen de besnijdenis van hun dochters zijn. Vaak hertrouwen mannen met een onbesneden vrouw./

"De vanzelfsprekendheid waarmee steeds opnieuw de vrouwen van de groep, de nieuwkomers onderwerpen aan de traditie van de besnijdenis, die ze zelf vaak als zeer negatief ervaren hebben, staat in schril contrast met onze gevoelens van onbegrip en afkeer die apelleren aan opstandigheid en weigering, maar voorbijgaan aan de diep verankerde sociale positie van de vrouw: weigering zal mogelijk verlies van de status betekenen, verlies van geborgenheid in de bekende, voorvaderlijke, vertrouwde en eeuwenoude cultuur. Dat men het zelf heeft ondergaan lijkt in het proces van voortdurende herhaling mede een rol te spelen: de moeder accepteert niet dat haar dochter meer of beter zal zijn dan zij zelf, wat zij heeft moeten doorstaan zal haar dochter niet gespaard blijven. Een trieste vicieuze cirkel van pijn, van geslacht tot geslacht."

/Het is verboden maar traditie is hardnekkig, diep verankerd in de cultuur. Besneden vrouwen vinden zichzelf zuiver. Onbesneden vrouwen zijn vuil, schande voor familie en samenleving. Tot in taal is onderscheid doorgedrongen: altara (besnijdenis) betekent ook: zuiver/

Sommige stammen zijn sinds kort begonnen met het besnijden van meisjes omdat ze bang zijn door andere stammen geminacht te worden. Vrouw uit Sudan vertelt:

"Vroeger was hier niemand besneden. We kenden het eigenlijk niet. Tot enkele vrouwen van ons dorp naar de stad of andere stammen gingen. Als ze horen dat we niet besneden zijn worden we uitgescholden. Je bent voor hun vuil en vies als je niet besneden bent. Daarom besnijden we nu onze dochters om niet te worden uitgescholden. Dat is de reden waarom mensen kiezen voor de besnijdenis. Liever besneden worden dan te worden uitgescholden."

"Het is heel moeilijk om een oud ritueel te bestrijden. In Sudan kan men de vrouwenbesnijdenis niet meer los zien van de samenleving. De samenleving is op het behoud van tradities ingesteld. Wie wil meetellen kan zich maar beter aan die tradities houden."

/Onderdanige vrouwen kunnen een cultureel patroon niet doorbreken. Daarom moeten ze status en kennis verwerven. Pas dan zal hun stem en mening meetellen. Iemand die kan lezen en schrijven is een belangrijk iemand/

10. Hoe denkt men in het Westen over vrouwenbesnijdenis?

"Westerlingen hebben altijd grote moeite gehad begrip op te brengen voor wat zij zien als gevaarlijke verminking van de vrouwelijke genitaliën"

voorstel: " een lichte vorm van besnijdenis moet wettelijk mogelijk zijn om erger te voorkomen, uit te voeren door gynaecologen en dit alles uiteraard in afwachting van totale uitbanning"

/standpunt van de Nederlandse vereniging voor Obstetrie en Gynaecologie 7 juni 1991: De besnijdenis van vrouwen wordt afgekeurd als een onwenselijke mutilatie. Aan de besnijdenis van vrouwen dient door Nederlands gynaecologen geen medewerking worden verleend./

NRC handelsblad opiniepagina:

"Abstract geredeneerd, puur theoretisch gedacht is er veel te zeggen voor het toestaan van een minder ingrijpende handeling indien daarmee erger .Een sneetje in de voorhuid van de clitoris of zelfs in de bloed- en zenuwrijke clitoris zelf, door een medicus uitgevoerd onder steriele omstandigheden, heeft minder kans op complicaties dan een clitoridectomie of infibulatie, verricht met een slecht gereinigd scheermesje, door een niet medisch getrainde traditionele besnijder, ergens op de markt bij Djibouti of in een stoffige voorstad van Lagos. Het zou tevens van begrip van westerse zijde voor de andere cultuur en haar traditionele uitingen getuigen, een soort handreiking om vervolgens samen naar definitieve oplossingen te zoeken."

"...hebben wij in het Westen wel recht tot spreken, tot oordelen over en zelfs veroordelen van praktijken elders? Hebben wij zelf immers niet eeuwenlang traditionele praktijken die schadelijk waren voor lichaam en geest of waarvan althans de voordelen niet duidelijk waren, getolereerd en zelfs gepropageerd? Pasgeboren baby's werden tot voor kort 'van de tongriem gesneden' ingebusseld zodat ze nauwelijks meer bewegen konden, en dan met een spijker aan de muur of dwarsbalk gehangen. Meisjes en vrouwen werden in corsetten geregen tot ze geen adem meer kregen. Oorlellen en neusvleugels worden ter

opluistering doorboord en van vele edele en andere metalen voorzien, en in sommige kringen is 'bodypiercing' in opmars, waarbij ook schaamlippen en balzakken van versieringen worden voorzien. Werden niet jaren lang zonder goede medische onderbouwing amandelen geknipt, baarmoederwondjes gecoaguleerd, testikels gefixeerd, appendixen verwijderd, hele baarmoeders en eierstokken opgeofferd (....) En hebben wij in het Westen wel zoveel respect voor onze kinderen als we de werkelijke incidentie van incest beschouwen of regelmatig kinderporno op het nieuws komt? Moeten we niet eerst zelf orde op zaken stellen voor we met de vinger naar anderen wijzen?

Vergeleken met dit alles is een sneetje in de voorhuid van de clitoris onder verdoving uitgevoerd door een ervaren gynaecoloog toch niet iets om zich over op te winden. Toch?"

"op 21 november 1992 gaat de NVOG akkoord met het door het bestuur gevormde standpunt: De NVOG wijst iedere vorm van vrouwenbesnijdenis af.

Wanneer een arts/gynaecoloog geconfronteerd wordt met een verzoek tot enigerlei vorm van besnijdenis zal hij/zij dat verzoek moeten afwijzen. Indien hij/zij daarin niet succesvol is, zal hij/zij contact opnemen met een door het Ministerie in te stellen commissie van bijstand in deze problematiek, die zal helpen in dat speciale geval een zo acceptabel mogelijke oplossing te bereiken."

"De Koninklijke Nederlandse Maatschappij tot Bevordering der Geneeskunst komt eind december 1992 tot de volgende conclusies:

Artsen kunnen niet meewerken aan het uitvoeren van een mutilerende primaire besnijdenis bij minderjarige patiënten. Alle vormen van besnijdenis worden daarbij geacht mutilerend te zijn, een wettelijk verbod op deze ingrepen valt te overwegen, doch kan uit de grondwet en het wetsvoorstel Geneeskundige behandelingsovereenkomst afgeleid worden.

Aan de voorlichting en aan de gezondheidszorg voor in Nederland verblijvende -vaak onverzekerde- vluchtelingen dient meer aandacht aan te worden geschonken, en zeker niet om uitsluitend de praktijk van vrouwenbesnijdenis te voorkomen.

Het bieden van gezondheidszorg op adequaat niveau aan in Nederland verblijvende -vaak niet verzekerde- vluchtelingen dient de hoogste prioriteit te hebben. Onder geen beding mag de onderhavige kwestie de noodzakelijke oplossing van deze problemen in de weg staan

11. Wat zijn de argumenten tegen incisie?

Medisch-ethische argumenten

"Uit de eed van Hippocrates: 'Ik zal de mij toevertrouwde patiënten, naar vermogen en oordeel, behandelen tot hun voordeel en zal mij onthouden van al dat schadelijk en onjuist is.'"

Handelen in het belang van de patiënt

"De ouders of andere familieleden verzoeken om de ingreep, niet het meisje zelf. Sociale argumente zoals het creëren van groepsidentiteit, van culturele binding of van religieuze adhesie hebben onvoldoende grond wanneer het gaat om de gezondheid van een individu. Zij zijn misschien wel redenen van het algemeen welbevinden waar de Wereldgezondheidsorganisatie op doelt, maar ze zijn ondoenlijk, zo niet onmogelijk, voor een westerse arts betreft aan wie gevraagd wordt deze 'transculturele ingreep' uit te voeren."

Geen schade toe brengen

/vrouwenbesnijdenis levert veel complicaties op/

Geen misbruik maken van de positie als arts

"Het kan voor een arts verleidelijk zijn zijn kennis en ervaring te gebruiken om het leed van een mutilatie te verzachten door de rationalisatie dat de ingreep, die anders op de meest ondeskundige wijze zou plaatsvinden, onder zogenaamd verantwoorde omstandigheden te verrichten. Hij kan de schade beperken en erger voorkomen."

Juridische argumenten "Nederland kent geen bijzondere bepalingen aangaande besnijdenis, maar gronwettelijk is de onaantastbaarheid van het lichaam veilig gesteld"

Ethische argumenten:

Dupuis 1989:

"Willen wij zelf niet gemarteld worden, zijn wij zelf tegen tegen lijfstraffen, dan geldt dat ook als wij in landen werken die een culturele traditie van wreedheid hebben. Als wij tegen een verminking als clitoridectomie zijn en daarvoor hebben wij geldige argumenten, dan zijn wij dat ook in Egypte of Soedan. Als onze moraal is dat wij mensen niet als proefkonijnen mogen gebruiken, dan geldt dat ook als wij in Afrika werken. Dit is geenethisch denken, maar consistent moreel handelen."

12. Hoe ervaart het meisje zelf de besnijdenis?

fragmenten uit:

Idil, een meisje, door Yasmine Allas

"Pas toen de heks met de koffer binnenkwam, begreep ik wat er ging gebeuren. Ik sprong overeind.

'Tante, help. Ze mag me niet aanraken.'

'Hou je mond', zei mijn moeder. 'kom mee naar de douche.'

Vanaf dat ogenblik kon ik mijn tranen niet meer bedwingen. Ik werd gewassen en met een grote handdoek omwikkeld naar de kamer gebracht. Daar was een ander laken op de grond gelegd met kleine kussentjes die mijn moeder had gemaakt. Ze was er maandenlang mee bezig geweest. Alles wit met kant. Ik had haar daarmee bezig gezien en vond ze mooi, maar ik wist niet dat ze voor mij bedoeld waren. In het midden van het laken lag een klein kussentje en een witte handdoek. Op de handdoek lagen een schaar, naalden, scheermesjes, pleisters, een fles dettol en een dik stuk touw; ook stond er een emmer water.

Ik drukte me tussen de benen van mijn moeder en begon te gillen. En ik deed mijn ogen stijf dicht, ik wilde die heks niet zien. Ze was zo groot en zo gevoelloos. Ik zag aan haar ogen dat ze me wilde slachten.

'Gil niet zo, dit hebben we allemaal meegemaakt', zei iemand. 'Bij ons deden ze het nog met een keukenmes, en wij hadden geen pijnstillers. Je hebt geluk dat je in deze tijd leeft.'

'Ophouden,' riep mijn moeder, 'wil je dat die vrouwen mij uitlachen? Je moet juist laten zien dat je dit aankan.'

Het was verschrikkelijk om tussen die grijnzende vrouwen te zitten, die mijn angst niet wilden begrijpen.

Vier vrouwen drukten me op dat klein kussentje en ik verloor de controle over mijn lichaam.

'O God help me, help me, neem me terug', jammerde ik, schor van het gillen.

Mijn benen werden uitelkaar gerukt en stevig vastgehouden. Ook mijn armen hielden ze klem. Ik kon nauwelijks ademhalen. Toen voelde ik een hand in me, mijn schaamlippen werden uitelkaar getrokken. Met één heksenvinger voelde ze aan mijn clitoris, voelde ze hoe groot mijn vagina was. Ze bekeek mijn anus.

'Haar schaamlippen zijn wat teruggetrokken', hoorde ik haar zeggen. 'Hoe groot moet het gat zijn?'

‘Als ze nog maar kan plassen ben ik tevreden’, antwoordde mijn moeder. De vrouw gaf een paar flike klappen tegen mijn schaamlippen om ze te laten opzwellen. Ze gebruikte geen verdovingsmiddel. Ik voelde dat ze aan mijn schaamlippen trok. Van boven naar beneden. Ik merkte het zagen van de mesjes en het knippen van de schaar. De pijn was zo ondraaglijk dat ik mijn billen omhoog tilde, maar vrouwen drukten me onmiddellijk weer op de grond.

Mijn schaamlippen zijn weggesneden, mijn clitoris is weggehaald. Alles is daarna dichtgenaaid, er werd een piepklein tunneltje opengelaten. Overal kleefde mijn bloed.

Met het dikke touw werden mijn benen bijeen gebonden. Ik was verlamd, mijn bovenlichaam voelde mijn onderlichaam niet. Toen werd ik opgetild en in bed gelegd. Ik had het vreselijk koud. Het leek of mijn tong groter was dan normaal.

In gedachten heb ik ze één voor één op een gruwelijke manier vermoord. Ze vroegen of ik mijn vlees wilde zien. Van mij mochten ze het zelf opeten. Het bloederige witte laken werd opgevouwen en op tafel gelegd, als bewijsmateriaal. Iedereen ging naar huis, behalve mijn tante en mijn moeder. Ik was zo ziek dat mijn hele lichaam brande. Ik gaf over, mijn hele lichaam zette op. Ik moest eten, maar ik kreeg geen hap door mijn keel.

Mijn tante kwam naast me liggen. ‘Dit is het leed waar iedere vrouw doorheen moet. Nu zul je het niet begrijpen, maar je zult ons later dankbaar zijn. Dit is de wens van iedere man.’

Ik hoorde nauwelijks wat ze zei. Ik probeerde voorzichtig mijn onderbuik te voelen. En dacht ondertussen aan mijn koranleraar. Ik wilde niet nog meer pijn gedaan worden.

Deze pijn was voor eeuwig."

"Ik voelde me net zo bang en verlamd als toen ze me besneden. Ik vroeg me af of hij ook een scheermes bij zich had. En of er weer bloed uit me zou komen. Ik was helemaal dichtgenaaid, als een jurk en nu moest ik als een stuk papier weer open gescheurd worden."

"Hij smeerde olie in mijn kut, terwijl ik naar het plafond staard. Toen hij stopte zag ik dat hij een klein schaarje onder zijn kussen vandaan haalde. Mijn hart sprong in mijn keel. Ik spande mijn hele lichaam. Hij zwaaide met het schaarje voor mijn gezicht en zei: ‘Als je blijft liggen zoals je nu ligt zal ik heel voorzichtig zijn.’ Er kwam geen woord over mijn lippen. Mijn ogen volgden de schaar.

Toen trok hij mijn benen uit elkaar. Ik voelde de schaar in me en ik propte het laken in mijn mond totdat er geen plaats meer was, deed mijn ogen stijf dicht en drukte mijn handen tegen mijn oren om het scheuren niet te horen. Mijn kaken klemde ik zo stevig mogelijk op elkaar. Ik wilde alleen maar dat dit voorbij was. Het maakte niet uit hoe, als ik maar met rust gelaten werd.

Wat ik ook probeerde de pijn was ondraaglijk. Ik rukte me los en verborg me in de klerenkast. Het bloed liep langs mijn benen en ik zakte in elkaar"

een sociologe uit Soedan vertelt:

"Ik vond het een hele nare ervaring. Ik wil niet dat het ook met de volgende generaties gebeurt. Daarom probeer ik door middel van voorlichting de mensen uit mijn omgeving te waarschuwen."